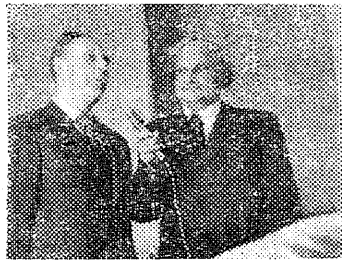

REEDEL ELUSTUSID RINDE-

TEED

* Joann Lössov vastamas Valdo Pandi küsimustele.

Meie instituudi kollektiiv tähistas Nõukogude armee ja sõjalaevastiku 57. aastapäeva reedel, 21. veebruaril piduliku aktusega aulas. Instituudi õppeprorektori sõjaveteran Hugo Tiismuse sõnade järgi oli aktuse ettevalmistamisel seekord kaasa löönud väga lai ühiskondlik aktiiv, saavutamaks suuremat pidulikkust ja emotsionaalset kõlajõudu kui kunagi varem. Ka Eesti Televisioon ei keelanud oma abi.

Ohtut juhtis Valdo Pant, kes lüüriliste mõtisklustega sidus filmikaadrid, veteranide mälestused ja naiskoori ning puhkpilliorkestri vahelood üheks harmooniliseks tervikuks. Suure sõja ränkade aastate meeleolu taaselustamiseks aitas kaasa ka Kalmer Tennesaar südamlike sõdurilauludega.

Selgus, et meie instituudi veteranide seas on kõigest Suure

MÖÖDUNUT MEENUTADES

Isamaasõja tähtsamatest lahingutest osavõtjaid. Kuulajatega jagasid mälestusi Moskva kaitsmisest Gennadi Soskind, Viktor Goljadnõi ja Viktor Butšelovski. Stalingradi lahingust pajatasid Ivan Barinov, Jakov Poltavets ja Heinrich Tiido, Kurski lahingust aga Nõukogude Liidu kangelane Viktor Kozlov. Nõukogude Liidu teeneline meistersportlane Joann Lössov rääkis sellest, kuidas sõja ajal sporti tehti. Väga värvikalt vestis oma

sõjameheteest Kodusõja ja Suure Isamaasõja veteran professor Otto Stein. Mitmed teisedki veteranid meenutasid läbielatud.

Mälestati ka Suures Isamaasõjas langenud üliõpilasi. Aleksandrovi «Püha sõja» helide saatel kanti mälestustahvli ette lillekorv.

Aktus sai igati vääriliseks sisesejuhatuseks suure võidu juubeli.

PAUL OJA
LE-61

* Sõjaveteranid Suures Isamaasõjas langenud üliõpilaste mälestustahvli juures. Vasakult: Hugo Tiismus, Viktor Kozlov, Harri Eesmaa, Helju Kalda, Ivan Barinov.

ÜHISELT

Meie TPI on seni sõlminud koostöölepingud Jerevani Polütehnilise Instituudi ja Leningradi Elektrotehnika Instituudiga. Viimasega sõlmitud koostöölepingule kirjutasid TPI rektor prof. A. Aarna ja LEI rektor prof. A. Vavilov alla tänavu veebruarikuus. Käsil on lepingu ettevalmistamine Moskva Energeetika Instituudiga.

Koostöölepingu sisu näeb ette kogemuste vahetamist poliitkasvatustliku, õppe-metoodilise ja teadusliku uurimistöö alal, vastastikust abi teadusliku ja pedagoogilise kaadri ettevalmistamisel, kogemuste vahetamist tehniliste vahendite kasutamisel õppeprotsessis ja uute üliõpilaste vastuvõtu organiseerimises ning tööaruannete

koostamises, teadlaste suunamises vastastikustele konverentsidele, teaduslik-metoodiliste materjalide vahetamist, sihtaspirantuuri astunud aspirantide juhendamist, koostööd tootmispraktika alal, kogemuste vahetamist instituutide asjaajamises ja infotehnika kasutamises, õppejõudude vahetamist pikemate vastastikust huvi pakkuvate loengukursuste pidamiseks. Mõistagi pole sellega loetletud lepingu kõik punktid.

Koostöölepingute mõte seisneb eelkõige tehnikasuurkoolide vastastikusel abis ja tarvilike kogemuste vahetamises, mis aitab igapäevases töös tunda ühist eesmärki ja ühist tegevust, n.-ö. oma küünalt vaka all hoidmata.

MAARUS ja meie

KASVATUSTÖÖ JA INFORMATSIOON

Kõrgema kooli lõpetanud spetsialistil tuleb tehniliste ja tehnoloogiliste ülesannete lahendamise kõrval olla ka töökollektiivi organisator ja kasvataja. Alma mater peab oma kasvandikele andma mitte ainult sügava professionaalse ettevalmistuse, vaid kujundama neist eetilisel ja esteetiliselt arenenud isiksusi, kes on relvastatud kindla marksistlik-leninliku maailmavaatega. Nende vastutusrikaste ülesannete lahendamisel suunab ja koordineerib meie õppejõudude, ühiskondlike organisatsioonide ja kogu kollektiivi tööd «Üliõpilaste kommunistliku kasvatus» ja ühiskondlik-poliitilise praktika programm kogu õppeajaks (TPI, 1974).

Teaduse ja tehnika revolutsiooni ajastul vananevad kõrge- koolis omandatud teadmised ca 7—10 aasta vältel ning seepärast ka «...informatiivse õpetamise süsteem asendub järk-järgult loomuliku, mille pealülesanne on õpetada spetsialiste kogu elu jooksul iseseisvalt uue materjaliga töötama ning põhjendatud otsuseid vastu võtma» (A. Purga, «Noorus», 1974, nr. 11, lk. 4).

Õppe-kasvatustöö programme ja plaanide elluviimisel on õppejõud keskne kuju, sest tema transformeerib administratiivsed nõudmised pedagoogilisteks. Õppe-kasvatustöö efektiivsus sõltub suurel määral õppejõu teaduslikust ja pedagoogilisest kompetentsusest. Kõrgema kooli pedagoogika, psühholoogia ja metoodika küsimused peaksid õppejõududele pakkuma pidevat huvi ja uurimisainet. Ei saa väita, et meie tehnilise õppeasutuse raamatu-

kogu oleks eriti rikkalikult varustatud sellekohase kirjandusega, kuid kõik olemasolev on hõlpsasti kättesaadav. Lühitajate tee 5 teadusliku kirjanduse lugemissaali rõdul on kõrgema kooli pedagoogika-alane uuem kirjandus koondatud avariilistele. Samas on pedagoogilise uudiskirjanduse ja temaatiliste näituste stendid.

Pedagoogiline kirjandus on avariilistele paigutatud temaatiliste gruppidega (näit. kõrgema kooli juhtimine, kommunistlik kasvatus, õppeprotsessi organiseerimine, erialnete metoodika, tehnilised õppevahendid, üliõpilaste töö ja elu jne.). Siin on rohkesti ka kõrgema kooli elu käsitlevaid ajakirju — «Вестник высшей школы», «Современная высшая школа», «Студенческий меридиан» jt. Kõrgemate koolide informatsioonikeskus informeerib nõukogude kõrgema kooli töökogemustest mitmesuguste väljaannete kaudu, sealhulgas on eri seeria «Üliõpilaste kommunistlik kasvatus» ning samal teemal 1973. aastal välja antud kolmeosaline bibliograafia. NSVL Pedagoogikateaduste Akadeemia väljaandel neljanda aastal ilmuv «Литература по педагогическим наукам и народному образованию» sisaldab rubriiki kõrgema kooli pedagoogika ja kasvatustöö alase kirjandusest. Ajakirja «Вестник высшей школы» lugejatele on kindlasti teada, et aasta jooksul ajakirjas avaldatud artiklite süstemaatiline loetelu antakse kaheteistkümnendas numbris, kus artiklid kasvatustööst on eri rubriigis.

Käesoleva semestri algul on meie raamatukogus (rõdul) ühe kuu vältel eksponeeritud kirjandust kommunistliku kasvatus küsimustes ning samal ajal ühiskonnateaduste kabinetis ühiskonnateaduste õpetamise metoodikast ja kasvatuslikest küsimustest. Palume lahkesti kõiki kasvatusala prodekaane, rühmajuhendajaid ja teisi õppejõude tutvuda raamatukogu praeguste ning edaspidiste pedagoogilise kirjanduse väljapanekutega.

DAISY EEK
raamatukogu bibliograafiaosakonnast

ÕPPE-URIMISTÖÖ ELEKTRO-AUTOMAATIKAS

Instituudi nõukogus oli hiljuti arutlusel üliõpilaste õppe-uurimistöö korraldamine elektroautomaatikateaduskonnas.

Õppe-uurimistööd teevad kõik IV ja V kursuse üliõpilased. Töö üldmaht on 136—156 tundi. See aeg jaguneb loengukursuseks (28 tundi), laboratoorseks töödeks (8 tundi) ja praktiliseks uurimistööks (100—120 tundi). Loengukursuse aluseks on TPI tüüpiprogrammi — teadusliku uurimistöö alused — põhjal välja töötatud programm.

Praktilised uurimistööd on tihedalt seotud õppejõudude

riigieelarveliste ja lepinguliste uurimistöödega (57% teemade üldarvust).

Õppe-uurimistöö korraldust on arutatud teaduskonna nõukogus ja kõigi kateedrite koosolekul.

Puudused: õppe-uurimistöö arvestamine ei ole teaduskonna ulatuses ühtlustatud (loengukursuse lõpul puudub arvestus raadiotehnika erialal). Ei ole ühtlustatud ega kateedrites süstematiseeritud õppe-uurimistööd kajastav dokumentatsioon. Uurimistööde aruannete vormistamisel esineb kõrvalekaldu-misi kehtivaist riiklikest standarditest.

VABATAHTLIKUKS RAHVAMALEVLASEKS

Vabatahtlik rahvamalev loodi TPI-s 1968. aastal. Selle liikmete arv on maleva eksisteerimise aja jooksul olnud 160–190 üliõpilast.

TPI rahvamalevlased on seni täitnud järgmisi ülesandeid:

- * korra kindlustamine instituudi peoõhtutel ja ühiselamuvälise abistamine;
- * Mustamäe miilitsajaoskonna abistamine alaealiste kasvatamisel, passirežiimi kontrollimisel ja avaliku korra kaitsmisel;
- * rahvapädustuste, liikluskuu või looduskaitse üritustega seotud ülelinnalistest reididest osavõtmine.

Rahvamalevlane peab olema distsiplineeritud, julge ja enastalgav ning võtma tarvituks abinõud, tegemaks lõppu korrariikmiste.

Vajalike oskuste omandamiseks korraldatakse märtsis-aprillis uutele rahvamalevlastele enesekaitsevõtte kursus.

Ootame eriti I ja II kursuse üliõpilasi. Rahvamaleva liikmeks astumiseks on vaja isiklikku avaldust koos ühe fotoga (3x4 cm).

Avaldused esitada:
* ühiselamutes elavad üliõpilased — üliõpilasele A. Kalmusele (I ühiselamu, tuba 442);

* mehaanikateaduskonna üliõpilased — vanemteadur T. Pappelile (V korpus, tuba 302);

* majandusteaduskond — üliõpilasele M. Maidrele (TM-81);

* elektro-automaatikateadusk. — dots. E. Kalmule (II korpus, tuba 311);

* ehitus- ja keemiateaduskonnad — ass. I. Pihlakule (III korpus, tuba 316);

* elektro-energeetikateadusk. — üliõpilasele N. Zubarevile (AL-67).

Samas registreeritakse kuni 7. märtsini osavõtjaid enesekaitsekursustele (õppetöö 1 kord nädalas).

Oma tegevusega silmapaistnud rahvamalevlasti on võimalus ergutada järgmiste abinõudega:

- * määrata rahvamaleva staabi esildisel 15% võrra kõrgendatud stipendium juhul, kui eksamihinnetek on neljad ja viied;
- * vähendada ühiskondlik-politilise praktika mahtu tootmispraktika ajal;
- * vabastada suvistest ühiskondlikest töödest instituudi juures.

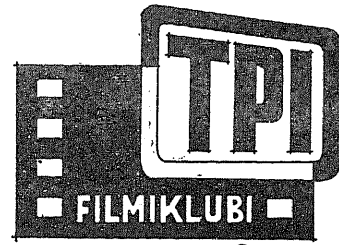
ILMAR PIHLAK
TPI vabatahtliku rahvamaleva staabi ülem

ANDREI TARKOVSKI

Selle 43-aastase režissööri nimega seostuvad tõelised saavutused filmikunsti: «Ivani lapsepõlv», «Andrei Rubljov», «Solaris», ja nüüd «Peegel», režissööri uusim film, mille autor ise tänava veebruaris meie kinoklubisse kaasa tõi.

1961. aastal lõpetas Üleliidulise Kinoinstituudi Mihhail Rommi õpilane, kelle diplomitöö «Liuvälja viiul» tunnustati New Yorgis üliõpilafilmi konkursil esimese preemia vääriliseks. Peagi linastus uus teos — «Ivani lapsepõlv», milles juba sügavalt avaldus Tarkovski loominguline individuaalsus. Kirglik protest sõja ja vägivalda vastu, süvenemine kangelase sisemaailma, traagika väljendamine omapäraste kujundite abil koondus ühtseks tervikuks. «Ivani lapsepõlv» sai peaaühinnad XXIII Veneetsia rahvusvahelisel filmifestivalil, VI festivalil San Fransiscos, 1963. a. filmifestivalil Mehhikos, 1964. a. USA-s, lisaks veel 11 auhinda mitmesugustel rahvusvahelistel filmifestivalidel.

Loomingulised otsingud jätkusid «Andrei Rubljovis» (auhind 1969. a. Cannes'is). Üllatusena ilmus ekraanile «Solaris» (Cannes'i XXV festivali žürii suur eripreemia). Imestati: Tarkovski ja ulmeromaan! Kuid ka selles jäi režissöör truuks oma

käekirjale ja «Solarisest» sai kunstiline vastand hingetutele ulmefilmidele.

Ja lõpuks «Peegel» — mälestuste, meenutuste, tunnete kaudu peegeldub autori suhtumine teda ümbritsevasse maailma. Lapsepõlvest on mällu sööbinud teatud sündmused, kord tajutud tunded, ja ikka on need tihedalt seotud emaga. Need kunagi läbielatud-tunnetatud momendid säilivad siimas kogu elu, meenuvad ikka ja jälle ning panevad mõtlema. Tunnetuse tee on individuaalne. Igal meist on omad mälestused, esemed, meeleolud, mis ainult meile endile meenutavad kunagi toimunud, mis ainult meis endis seostuvad mingi mälestusega.

«Peegli» kohta öeldi: «...raske, keeruliselt mõistetav, ei saa aru...»

TSIVIIL- KAITSE

Vastavalt Eesti NSV ja Tallinna tsiviilkaitse staabi ülema direktiivile nr. 332 14. oktoobrist 1974 tõhustatakse TPI-s tsiviilkaitsealast tööd.

TPI tsiviilkaitse ülema vastavas ringkirjas on märgitud konkreetseid ülesandeid, vajadus rohkem kasutada instituudi ajalehte parimate tsiviilkaitseformeringute ja nende komandöride ning eesrindlaste tutvustamiseks, esitada tehtust õigeaegselt aruanded TPI tsiviilkaitse staabile.

Jah, raske ja tõsine tööpoolest, kuid kas siis ongi vaja alati püüda enda jaoks lahti mõtestada iga üksikut detaili filmist, iga momenti teise inimese tunnetest-mälestustest? Tähtsam on vast tunnetada emotsionaalselt läbielatud hetkede tähtsust igapähes meis endis ja mõista ning haarata tegevikut — armastust ema, armastust kõigi inimeste vastu.

REET RISTLAAN
TP-21

KUUS PÄEVA KAHEKÜMNEKESI

29. jaanuari õhtul kogunes 20 meie instituudi a/j. aktivisti Balti jaama, et alustada ühist reisi Moskvasse. Pikk rongisõit kulus omavahel tutvumiseks, mis, tõsi küll, elavaloomuliste inimeste juures, mida meie grupp kahtlemata oli, nii pikajalist sõitu poleks nõudnudki.

Esimene mulje Moskvast: lumi!

Vastu võtsid Moskva Energeetika Instituudi tudengid. Ülevaate saamiseks instituudist kulus tubli pool päeva ja võib julgesti öelda, et suurem osa jäi vaatamata — nii suur on instituuti hõlmav territoorium. Moskva Energeetika Instituut eraldus iseseisva instituudina 1924. a. Moskva Elektrotehnika Instituudi juurest. Praegu õpib seal 28 000 üliõpilast, nendest 6000 välismaalast. Nagu instituudi stendidel lugeda võis, oli talvise eksamissessiooni keskmine hinne kõikides teaduskondades eranditult üle «4».

Instituudil on oma soojus-elektrijaam, mis varustab soojaga kogu üliõpilaskinnakut. Õppetöö on korraldatud põhiliselt nii nagu meilgi. Üks erinevus, mis meelde jäi, on see, et üks päev nädalast (lisaks pühapäevale) on õppetööst vaba — mõeldud iseseisvaks tööks.

Instituudi spordibaas asub Konakovos, 50 km Moskvast põhja poole (nagu meil Kloogal), kuid kirjelduste põhjal märksa suurem.

Õõbisime ühes instituudi üheksast ühiselamust. Üks ühiselamu mahutab seal umbes sama palju üliõpilasi kui kõik meie Mustamäe ühiselamud kokku. Kui meil instituudis on «igivana» söökla probleem, siis Moskvast oli söömiskohti ainult üheksa meie õõbimiskoha vahetus läheduses tervelt kuus.

Meid võõrustanud tudengid õpivad soojusenergeetika teaduskonnas, kus on kõrgel järjel taidlus — tegutseb 5 ansamb-

lit ja 3 agitbrigaadi, igas 10 liiget.

Kuigi viibisime Moskvast küllalistena, oli meil võimalus olla ka ärasaatjate osas — meie sealviibimise esimesel päeval lahkus Moskvast sama suur rühm tudengeid teele Tallinna, tutvumaks meie siinse elu-oluga.

Instituudist veel niipalju, et see, mis kõige rohkem hämmastas, oli tohutu avarus — suured fuajeed, koridorid, auditoriumid jne.

Kuna enamusest meist viibis Moskvast esmakordselt, siis vast kõige mõjuvam meie jaoks oli õhtune Moskva, eriti muidugi Kreml oma särava viisnurgaga, Punane väljak ja mõistagi vahtkonnavaletus mausoleumi juures, kus sel momendil alati rahvast tunglemas.

Jäi meelde esimese päeva tutvumisõhtu ühiselamu puhkekoas, kus on sees võimendus, diivan, klaver ja tugitoolid, mis meie jaoks pisut luksuslik tundus. Sinna juurde veel agitbrigaadi kahe liikme, Aleksei ja Viktori laulud kitarril saatel. Mõnu missugune! Küllaliste soovil korraldati midagi võistlulaulmise taolist, millest küllalised väljusid võitjatena, kuid lohusime endid sellega, et nemand ikkagi poolprofessionaalid, kuna meie pooleldi isehakanud asjaarmastajad. Aleksei ja Viktori kaudu saime osa ka tuntud vene küllaliskusest — laulsid nad ju meile peaaegu igal õhtul.

Esimese põhjalikuma ülevaate andis busstiekspeditsioon mööda Moskvat. Programmi kuulus ka Kreml külastamine. Tollest eriti külmast päevast jäi meelde Puškini-muuseumi lähedal asuv lahtine basseini, kus vesi 30° ja basseini enam-vähem rahvast täis.

Süü veel Kongresside Palee, kus vaatamise ooper-balletti

«Lumekuninganna», kontsert «Rossias» asuvas Moskva suurimas kontserdisaalis. Pärast kontserti toimus samas saalis suur ball. Huvitav oli, et kui kontserdi ajal olid saalis istmed, siis balli ajaks tõsteti põrand lavaga ühele tasapinnale, et oleks võimalik tantsida. Tantsule vahelduseks pakuti multifilme ja korraldati moedemonstratsioon.

Peaaegu terve päev kulus rahvamajandusnäituse külastamiseks, millest märkimisväärsimad kosmosepaviljon ja panoramaokino. Sama päeva raamesse mahtusid ka Tretjakovi galerii ja Ostankino.

75 km kaugusele Moskvast jääb 100 000 elanikuga linn Zagorsk, kus asub Troitse-Sergejevi klooster. Tegelikult on see suur kirikute ja kloostrite kompleks, sealhulgas ka tegutses mungaklooster, mille ajalooost saime seal käies põgusa ülevaate. Uhes kirikus müüdi ikoone, ainult usklikele.

Külastasime muuseumi, kus olid eksponeeritud kingitused ja andamid — tõeline aaretekoju!

Samas linnas asub ka laste mänguasjade muuseum, kus oli parajasti kaks näitust — vene mänguasjade näitus ja nukukude näitus. Tore võimalus oli ka ise mängida mehhaaniliste mänguasjadega, näiteks panna karu kala püüdma.

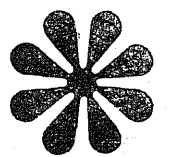
Üks viimaseid üritusi, mis võõrustajate poolt ette nähtud, oli ühes suuremas kinos «Oktjabr» filmi «Blokaad» esilinastus.

Meid vastuvõtnud tudengitest jäi meelde kõige rohkem Vladimir Trofimtsenko, kes lausa ennastalgavalt meid igal pool saatis. Siinkohal tahaks meie kõigi nimel talle suur aitäh öelda. Samuti oli oma koha vääriline meie grupi juht — Anatoli Galeta, õppeühma AV-67 üliõpilane.

Sellise rühmaga, nagu seda oli meie Moskva rühm, võiks kas või lõunanabale sõita — häтта me ei jääks!

KATRIN ROOMET
TP-21

Foto: ENDEL PÖRU (AV-81)

**Kas
TEATE, EI...**

**STRADIVARI VIUL
TÜHJAS KOOLIMAJAS**

Eifeldorji küla tühjust koolimajast Nordrhein-Westfaalias leiti vana viiul. Mänguriistalt võis lugeda monogrammi «Antonius Stradivaris Cremonensis — anno 1730.» Mänguriist anti üle vastava ala asjatundjale. Viimased hakkasid selgitama, kas pilli tegi tõesti kuulus itaalia viiulimeister Cremonast, kes elas ajavahemikul 1644—1737.

TULID, TEGID JA LÄKSID

1974. aasta viis tähelepanu ansambli «Alice Cooper». Nii-siis oldi 2 aastat noortemuusikasõpradele suureks küsimärgiks: kas võtta menu põhjuse-na muusikalist või lavastuslikku külge? Aeg andis vastuse: teatrikülje toomine muusikalavale lubas alles viienda heilalbumiga «School's Out» 1972. aasta suvel Euroopat hämmastada. Nüüd grammofonil meenutab too heliplaat vägitegusid, mida 27-aastane Vince Furnier (nii on Alice'i sünninimi) välja mõtles: boamadugi väsis laval, kui Alice taas ja taas Richard III-na giljotiini «ohvriks langes», avanud karistuse eel lapsesuuruste nukkude saepurukõhud...

Tema tee lavale sai alguse 1964. a. Detroitis ansambliga «The Earwigs». 1968. a. kohtas teda Los Angelesis Frank Zappa. Järgnes küll plaadistusteping, kuid esimene lööklaul tuli alles 1971. aastal: «Desperado», kaanedes muusikaliselt kõige õnnestunuma albumiga «Love it to Death» («Armasta seda surmani»). Kuid Cooper vajab hoopis lavasära.

Ekstravagantsus ja väline sära on aga petlikud — jahtus ka noore publiku huvi. Endist edu jätkub veel vaid pesapalliplatsidele: 1974. a. oktoobris Mashville's X võistlustel neljas koht 35 võistleja hulgas. Kahe päevaga jäi 5000 autogrammi sportlikku vormi meenutama.

Tühjenes samuti ansambli «T. Rex» edupagas. Suur sära tuli «valge luige ratsastamisega» («Ride a White Swan») 1970. a. oktoobris. Peagi kuulutati uue messiase Marc Bolani näol noortele taas biitileid kasvama. Magus-maheda õlisuse tõi Marc isegi saatetrompetisse, vahel laulis sisse nii tühiseid sõnakombinatsioone, mida hiljem ka ise vaevaga taastas. «Get it on» («Las aga käia») juhatas noori hiljem «kosmilise boogie» ilmingutega siski mõtteid veeretama ka oma koha üle: «Children of the Revolution» («Revolutsiooni lapsed»), «20-th Century Boy» («20. sajandi poiss»). Mõõdunud aegade meloodiate puhuks isegi võtmeloos «Solid Gold Easy Action» («Soliidne sära, lihtsam rada»). Koos publikuga «vananeti» laulutekstides (vaid ühe-nägudes meenutati teismeliseiga) («Teenage Dream»). Muusikaliseks küpsemiseks vanas «määgivas häälematerjalis» ei piisanud holakallakust. Praegune laululooming pole otseselt teismeliste määratud. Kohe kadus ka raadiojaamade huvi. «Light of Love» («Armuvalgus») jäigi suvel edetabeleist kõrvale.

Meelelahutusmuusika on muutumas ainult professionaalsete heliloojate vabrikuks, mis repertuaariga varustab mitmeid gruppe. Inglismaa teismeliste lauluilma teeb juba pikemat aega autoriduo Micky Chinn-Mike Chapman. Nende hoolealused ansambliid «New World», «Sweet», «Mud», «Arrows» ja menukaim nais-rocklaulja, 24-aastane Suzi Quatro kujundavad ulatuslikult noorukite muusikamaitset. Ajaviitemuusika harmoonia lihtsus on aga ka petlik — vähimigi vääratus peletab kuulaja eemale.

Soti ansambel «Sweet» (liikmete vanus 23—25), leidis mõõdunud aasta lõpul, et väljapaistva ajaviitegrupina on nad ka iseseisva muusika viljelemiseks lõpuks küpsed. Pärast ühteist menukat lööklaulu kolme aastaga («Funny Funny», «Co-Co», «Little Willy» jne.) järgnes Chinn-Chapman töökojast pala «Turn it Down» («Loobu sellest»), millega aga luhtusid grupi püüdlused nii edetabeleis kui muusikasõprade seas. Muusikahuvilised kohtavad küll helialbumis «Desolation Boulevard» («Meeleheite puistee») ühtlase tasemega muusikat, kuid oma uue nõo leidmine nõuab veel tõsisist tööd.

RIHO PAUMANN

MITMEL POOL PILVEDEGA

ORNAMENTEERITUD TÜHJUST

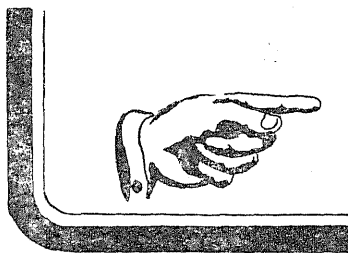
Vaatasin suurt lärmakalt sumisevat porikärbest, kes puskles pesemata akna küljes. Kärbse elu või asi.

Samal ajal kukkus kopsakas tükk krohvi laepaast otse juhataja ette lauale. Mehel läksid sõnad suus segi ja ta poolpaljas pealagi tõmbus lapiliseks. Lõpuks ei saanudki ma aru, kas juhataja oli rääkinud remondisummade kärpimisest või krohvitööde kvaliteediindeksi otsustavast tõusust meie ettevõtte objektidel.

Üldiselt aga polnud sellel mingit tähtsust. Oli kohutavalt palav ilm ja taolisel juhul lähevad kõik mere äärde. Tundsin, kuidas lugematuid pooridest pressis välja higi ja kuidas see voolas vastikute niredena mööda keha allapoole. Hing janunes millegi suure, ilusa ja puhta järele. Koosoleku vaheaial ütlesin, et just täna tuleb mul minna vereülekandejaama. Minu veregrupp on nõutav ja üldse peaks doonoritega rohkem arvestama. Ülemus vaatas mulle kahtlustaval ilmel järele. Ta pilk kõneles: alles eile! — ja juba jälle! Ent mul polnud parasjagu aega tema märkusi tähele panna. Tõmbasin oma kausta kokku, koristasin laual vedelevad paberid sahtlisse ning keerasin kalendrilehe esmaspäeva peale (oli ju reedene nädalalõpp).

Seejärel võtsin otsesuuna taksopaatusesse.

Õigupoolest polnud ma veel mõelnud, kellega mere äärde minna. Sirvisin pisikest märkmikku. Nagu ikka, I... Käes! Inge. Helistamise peale oli ta ka kohe nõus. Selge, et tänasel

päeval ainult mere äärde minnaksegi. Kui toredaks see kõik kujuneb!

Nautisin juba ette, kuidas me seal... ümberringi on avarus, inimesed heidavad meile tunnustavalt heatahtlikke pilke ja naeratavad. Siis viib tuul ühe põngerja kummipalli vette. Väikemees puhkeb nutma. Ma toon ta kanni tagasi ja Inge on hakanud pilli ajavat jõmp-sikat tobedate nägude tegemisega lõbustama. Me hullame pärast nagu meeletud, ajame teineteist taga ja vette sattudes pritsime märjaks ka ümberolijaid. Äkki libiseb mu käsi kogemata üle Inge rindade ja siis korraga saame mõlemad aru, et ka meil võiks olla laps.

Edasi ma mõelda ei jõudnud, sest olin astunud hajameelselt sõiduteele ja jäin pealesõõstva «ZIGULI» alla. Sain ka silmapilkselt surma. Mu hing lendas taevasse.

Kui Peetrus oli mu toimiku läbi vaadanud, ütles ta, et kui-igi neil on kombeks iga nädala miljoness hing maa peale tagasi lasta, ei tule see praegu välja. Neil olevat seal mingi pahandus juhtunud. Ühe taevaametniku lohakuse tõttu olid kolm hinge kaduma läinud ning nüüd kehtestati taevas karantiin.

Nii ei saanudki me Ingega ialgi last.

Aga siin, üleval, ühes väikeses kohvikus, käivad kenad inglilikad, kes mõnigi kord ka patuteele lähevad.

Üleüldse paistab siin olevat kõike, ainult merd, jah, merd siin ei ole.

T. VIND

Silmaringiks

16. veebruaril oli J. Tombi nim. Kultuuripalees kooride võistlus, kus selgitati välja kolm parimat, kes esindavad meie vabariiki eeloleval suvel üldlaulupeo aegu peetaval koorifestivalil «Tallinn 75». Meeskooridest tunnistas žürii parimaks ja soovitas ENSV Kultuuriministeriumil kinnitada festivalist osavõtjaks ka TPI akadeemilise meeskoori (juhataja Ants Üleoja).

Žürii liikme Veljo Tormise kommentaar:

«TPI meeskoori kõrge tase oli varemgi teada. Asjaolu, et noored laulumehed suutsid oma emotsionaalse, kuid väga selgepiirilise ja kunstiliselt mõtestatud esitusega edukalt võistelda meie seni kõige suuremat tunnustust leidnud meeskooriga, räägib uuest kvaliteedist. Kogu esinemise jooksul ei ühtegi väärastust ega tooni murdumist, mida noorte puhul väga ker-

gesti võinuks juhtuda.»

(«Sirp ja Vasar» nr. 8, 21. veebr. 1975)

Kiidusõnadega märgiti ka eelvooru pääsenud TPI akadeemilise naiskoori esinemist.

* * *

Tallinna Kunstihoones avati 17. veebruaril järjekordne näitus, kus seekord eksponeeritakse teatrikunstnike loomingu. Esinevad 24 kunstnikku ja 7 teatridekoratsiooni eriala üliõpilast ERKI-st. Väljapanekute hulgas on jooniseid, lavakujunduse makette, kostüüme, kavu, müürilehti.

* * *

Kunstihoone väikeses saalis tutvustatakse nahkehistöö viljelejate Anne ja Krista Sanderi töid — külalisraamatuid, lauplokke, albumeid jm., kokku üle poolesaja eksponaadi.

Krista Sander töötab meil instituudis arhitektuuri kateedris.

● GRADATSIOON. ●

Kirjanik Günther W. sai kirjanduspreemia. Brecht kuulis sellest, helistas talle ja ütles:

«Õnnitlen. Kui suur preemia oli?»

Günther W. nimetas summa: kümme tuhat marka.

«Sel juhul õnnitlen teid kogu südamest,» ütles härra B.

● KASVATUS ●

Üks Brechti noor kolleeg tahtis ühe näitlejaga abielluda ja küsis Brechti arvamust. Härra B. vastas tõredalt:

«Kui te tahate vette hüpata, siis ärge ometi minu käest küsima tulge, kas te ujuda oskate!»

HOMMIKUTI

Hommiikuti seisab vannitoas

ja vahin peeglisse.

Keskendunult.

Tungivalt.

Ei miskit uut.

Ei ainsalgi päeval!

Täna läks meel tusaseks

ja lõin pilgu alandlikult põrandale.

Ja siis.

Leidsin kümme varvast.

Kümme hurmavat varvast.

Saledat varvast.

Erilist varvast.

Ja äkki mõistsin

et tasub ikka elada

kui on nii hurmavad varbad!

MARIA

Maria

klaasis on džinni ja tükike jääd
väike killuke

päike

läbi saalide

aknad avanevad

meri tormab sisse vastu nägu.

Maria

su jutustus sadamast, sadamast

mere rannal, oli see tösi

kas kahetseb tüdruk et ei

andunud meremehele?

Maria

sina muidugi

armas nii narr kui oledki

Maria

päike upub klaasis jää sulab

su huulil

su pea on vahutatav mets ja su

kõrvad kajakad

mis langevad

su ninast ei tea ma midagi

kuid sinu on seegi

Maria

kardinad laskuvad hämarus

sulab su silmil

puudutan sind

sind Maria

ja meil on aeg minna.

MÕNI SÕNA VANAL TEEMAL

Puutöömees on luuletajast targem
tunneb puid
ei hooli eriti lindudest
oskab ehitada
on vajalik.

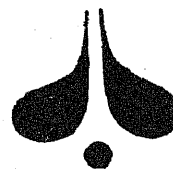
Luuletaja on õnnetum kui
puutöömees

tunneb sõnu
muretseb nende pärast
pane neid kokku ja lahutab
sokutab neid inimestele kaela
räägib iseenesest alailma.

Puutöömees on vaesem kui
luuletaja

teeb maja
ostab auto
sööb, läheb rasva
korjab raha panka
vahib aknast oma aeda
vahel mõtleb
et miski on puudu
ja viimaks sureb.

Soome keelest
H. OK

● VÄIKE KAHTLUS ●

Sajandi keskel tekkis lääne teatrikunstis uus suund, mis inimlikku tegevust absurdina kujutas. Üks selle suuna juhtivaid esindajaid oli rumeenlane Eugène I. Brecht kohtas teda kord.

«Maailm on tunnetamatu,» ütles Eugène I.

«Kust te seda teate?» küsis härra B.

● PÕHJENDATUD ANTIPAATIA ●

Sveitsi näitekirjanik Max F. alustas arhitektina ja jätkas seda tegevust ka siis, kui ta näidendid edu saavutasid. Ühes vestluses tähelepanuväärsetest arhitektidest mainiti ka tema nime.

«Seda meest ma ei kannata,» ütles Brecht. «See kirjutab ka.»

Raamatust «Geschichten vom Herrn B.»
P. OJA

ALG-, KESK-, KÕRGHARIDUS

Seni on olnud teisiti: algharidus — keskharidus — kõrgem haridus, ning vastavalt algkool — keskool — kõrgem kool. Selle «kõrgema» päritolu on küllalt selge — ta sügenes tõlkimisel. Начальная школа ei teisenenud meil alguskooliks ega средняя школа keskmiseks kooliks, sest algkool ja keskool olid keeles juba olemas. Высшая школа vasteks aga ülikool ei kõlvanud, sest teda läks tarvis tähistamaks kõrgema taseme õppeasutuste üht eriliiki, mida vene keeli nimetatakse университет ja mida Eestis ainsana esindab Tartu alma mater.

Oleks olnud mõeldav jätta ülikoolile avaram sisu ning tuua eesti keelde terminiks universiteet, aga tehti teisiti ja küllap õigemini, jättes Tartu Ülikoolile tema nime alles. Ent высшая школа tõlkimisel toimus sama mehhanism, mis «kommunaal-elukondliku teenindamise» puhul; tollest oleme küll tänu taevale lahti. Nüüd siis on meil kõrgem kool ja kõrgem haridus. Aeg-ajalt pruugitav suurkool on jäänud piduliku stiili raamidesse.

Kui aga teeks siiski teisiti? Kõrgkool ja kõrgharidus sobivad hästi teiste haridustasemetega ansamblisse. Analooget võime leida saksa keelest (Grundschule — Mittelschule — Hochschule), tuge annab ka soome alkeiskoulu — korkeakoulu. Niisiis kõrgkool ja kõrgharidus, neid juhtiva asutusena aga Kõrg- ja Eriharidusministeerium. Ent isegi siis, kui viimatimainitud asutus ametkondlikel kaalutlustel ei peaks soostuma ümbernimetamisega, ei tohiks see takistada uute vormide kasutuselevõttu käibekeeles kui ka ametlikus keelepruugis, kaasa arvatud kaadriarvestusanketides.

USTUS AGUR
kõrgkooli õppejõud

Tähelepanu! Fotokonkurss!

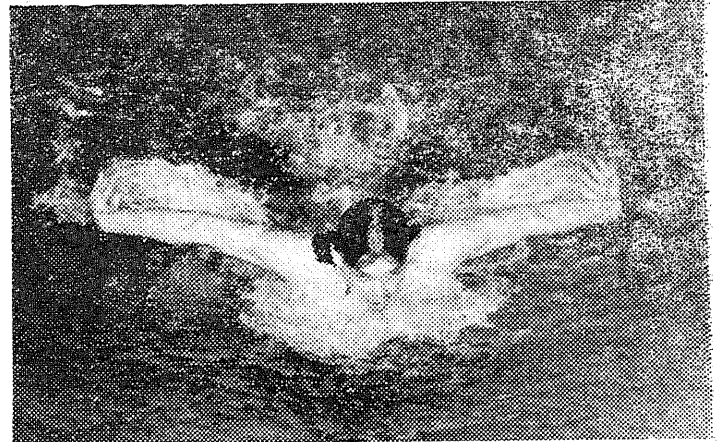
VÕISTLUSFOTO

«MEIST ENDIST»

«TP»-s nr. 4 (771) kuulutasime välja fotovõistluse. Reageeritud juba on.

Lühidalt veel kord tingimustest. Osaleda võivad kõik soovijad piiramata arvu fotodega. Fotode suurus olgu vähemalt 9×12 cm, soovitatavalt rohkem (12×18). Negatiivi lisamine pole kohustuslik. Juurde lisada oma elukutse, kui üliõpilane, siis õpperühm, kodune aadress, telefon. Fotol olgu allkiri, veel parem kui pikem pildiga seotud tekst.

Vabandame eelmises fotovõistluse kuulutuses sisselõpsanud vea pärast meie aadressi indeksis. Õige on: 200 026, Tallinn, Ehitajate 5, TPI, V korpus, tuba 410, «TP» toimetis.

Sõpruskohtumisest ujumises Leningradi Tehnoloogia Instituudi ja TPI vahel, mis toimus veebruaris. Fotol on Innar Meitre (LA-21), kes võitis 100 m liblikujumise ajaga 1.08,5.

Foto: VELLO ROOVIK (EO-25).

sport

NELIJÄRVEL

Nelijärve turismibaasis viibisid teaduskondade kehakultuurinõukogude ja spordisektsioonide aktivistid, kokku üle 50 üliõpilase.

TPI Spordiklubi korraldusel toimus seal järjekordne seminaraalager, kus sporditegemise kõrval saadi vajalikke teadmisi ja näpunäiteid sporditöö läbiviimiseks teaduskondades ja spordisektsioonides. NSV Liidu teeneline treener J. Lössov rääkis spordimängude võistluste organiseerimisest. Orienteerumisspordi ABC-st vestles sektsiooni aktivist H. Kalda. Vanemõpetaja A. Tšesnokov peatus organisatsioonilise töö küsimustel spordisektsioonides. Tänapäeva spordi probleeme käsitles oma loengus spordiklubi juhatuses esimes V. Bazanov.

Kuigi ilmataat jättis ka seekord lume taevasse, ei mõjunud see Nelijärvel olijale takistavalt. Talvise sessi väsimust raputati maha õppejõud R. Nõu pakutud matkaradadel, põnevalt kulgenud orienteerumise võistlustel ning jääpallilahingutes. Täie sportliku pingega heideldi lauatenнисe- ja koroonaturniiridel. Aega jätkus ka jalakeerutuseks ning mälumänguks.

Oldi ühel meelel: kasulik ja vajalik üritus.

VLADIMIR BAZANOV

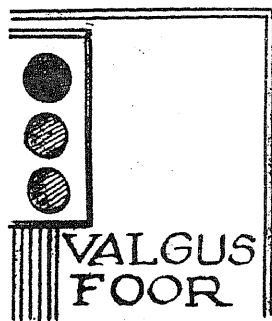
NAPP KAOTUS

Nädalavahetusel toimus meie instituudi esmakordne sõpruskohtumine ujumises Leningradi Tehnoloogia Instituudiga. Kui enne võistlust oli arvamus, et võidavad ülekaalukalt leningradlased, siis tegelikult näitas hoopis midagi muud. Läksid juhtima meie instituudi ujumised ja olid seda peaaegu lõpuala deni, mil siiski saabus viik ja lõpuks ka kangelaslinna üliõpilaste napp võit 28:26.

Alati ei olegi sportlikust seisukohast tähtis võit — tähtsam on see, et võitsime endale väärilised ja võrdsed võistluspartnerid.

Võistluste parima tulemuse sai mehaanikateaduskonna esimese kursuse üliõpilane Reijo Kesa, kes 100 m vabaltujumises saavutas 59,9-ga ühtlasi ka esikoha.

FRIEDEL RAUDSEPP
TPI ujumiskondade treener

Ohutust liiklemisest on viimasel ajal palju räägitud, kuid üha uued õnnetused liikluskeerises sunnivad meid sellele enam tähelepanu pöörama. Teemaks valisime seekord liiklusvahendite kiiruse meie vabariigi teedel ning liiklusõnnetuste arvu vähendamiseks ette võetud abinõud, mille kohta oli nõus selgitust andma insener PEETER VOLKOV autoteede kateedrist. «Autotranspordi ja Maanteede Ministeeriumi tellimisel moodustati TPI-s uurimisgrupp, uurimaks liiklusolukorda teedel, eesmärgiga välja selgitada, mis faktorid on õnnetuste põhjuseks. Analüüs näitas, et ristmikel juhtub vaid 10% kõigist õnnetustest, suurem osa igal pool mujal. Peamiseks põhjuseks on ülemäärane kiirus. TPI-s moodustatud grupi eesmärk on anda soovitusi liiklusolukorra parandamiseks.

1973. aastal võttis ENSV Ministrite Nõukogu vastu määruse piiratud kiiruste kehtestamise kohta Eesti NSV-s. Piiramine

ÕIGED KIIRUSED

diferentseeriti järgmiselt: sõidautodele 100 km, veoautodele, bussidele ja mootorratastele 80 km tunnis. Alla kaheaastase staažiga erasõidukijuhid võivad endale lubada kiirust mitte üle 80 km tunnis.

Autode arv suureneb, võiks öelda, lausa astronoomiliselt. Kui eelmistel viisaastakudel on meie vabariiki juurde tulnud 6000–8000 autot, siis selle viisaastaku nelja aasta jooksul oleme saanud juba 30 000 masinat. Seoses sellega on tekkinud kriitiline olukord — teedeehitus ei suuda autopargi pideva kasvuga kaasas käia.

Seda püütakse kompenseerida liikluskorralduse efektiivsemaks muutmise. Rekonstrueeritakse kõige ohtlikumad teedelõigud. Kõige tähtsamatele ristmiketele paigaldatakse kiiruslõigud ja eraldatakse sõidusuunad, mille peamine mõte on selles, et vasa- küt pööratav sõiduk ei takistaks tervet sõidurida. Tulevikus ehitatakse välja eri tasapinnas ristmikud. Esialgu otsustati ohutuse tõstmiseks kiirust piirata. Seda on tehtud peaaegu kõigis Euroopa maades. Nende kogemuste põhjal võib konstateerida abinõu efektiivsust.

Peaks olema arusaadav, et ei suudeta avariisid täiesti ära hoida, kuid kiiruse piiramise tulemusena võib saavutada, et

raskete tagajärgedega õnnetuste arv ei suurene, vaid väheneb. Mõned arvud: 1973. aastal oli 2205 avariid, 1870 vigastatud, 249 surmasaanut; 1974. aastal vastavalt 2341, 1870, 250.

Erasõidukite osas pole olukorra paranemist täheldatud. Individuaaltranspordi arvele jäi 1973. aastal 366 avariid, mis läbi hukkus 22 inimest. 1974. aastal olid need arvud 522 ja 33. Vigastatute hulk suurenes samuti: 217-lt 292-le.

Järelikult ka üle kahe aastase staažiga isikliku auto juhile on 100 km tunnikiiruse lubamine liiga palju.

Bussidega on avariisid vähe, sest juhid on kvalifitseeritud. 1973. aastal 60 õnnetust, 1974. aastal, seega pärast liikluskorralduse tõhustamist, 49 õnnetust ja vaid 2 surmajuhtumit.

Lõpetuseks võib öelda, et maanteedel on avariide peamiseks põhjuseks suur kiirus, linnas hooletud jalakäijad. Juhtunud juhid on sotsiaalne probleem, mis on juba teine jutt.

Liiklust ei saa mõistetavalt seisma jätta. See pole ju ka mingi näitaja — kui ei sõideta, siis õnnetusi ei juhtu!»

Üles märkis
URMI REINDE

RAHU, AINULT RAHU...

Tunnistage, et kui te kuulate: «Ohulaeva komandör ja ekipaaž tervitavad teid meie lennuki pardal...», maalib teie kujutlus otsekohe armsa, kuid üldiselt siiski «vormilt» standardse stjuardessi figuuri. Nagu kinnitab ühes prantsuse žurnalis läbiviidud uurimus, kehtib tõesti rahvusvaheline stjuardessi etaloon — vanus umbes 20 aastat, kaal umbes 50 kg, talje 60 cm. Kuid see etaloon on ainult keskmine nendest rahvuslikest omapära-

dest, mille poolt erinevad mitmesuguste lennukompaniide stjuardessid. Näiteks Skandiinaaviamaades on koimandik stjuardessidest blondid ja sinisilmased. Indias on nende riietuseks sari, Jaapanis kimono. Teised kompaniid, vastupidi, rõhutavad oma internatsionaalsust. SFV lennukitel on esindatud stjuardessid 23-st, «Pan-Ameerika» kompaniis 40-st eri rahvusest. Oma vaated on kompaniidel ka stjuardesside vanusele: jaapanlannad näiteks lendavad 18. eluaastast alates,

ameeriklannad «Pan-Ameerikas» 26. Loomulikult on kõigi maade stjuardessid läbi teinud vastavad kohustuslikud kursused, mille kestus varieerub ühest kuust poole aastani. Kuid ka siin on oma eripärad — Jaapanis lisatakse üldainetele veel teetseremoonia peenuste õppimine. Mõned lennukompaniid on kursuste programmi lülitanud pöördumise meessoost reisijate poole. Prantsuse kompanii ei pea seda vajalikuks: «Meestega käitumise kunst on prantslannadel sünnipärane».

India lennukitel töötavad stjuardessid 19–27 aasta vanuseni. Õppeaeg vältab 2 kuud, peamised nõuded — sundimatus ja absoluutne rahu.

Vastutava toim. asetäitja
M. RANDVEER

«Таллинский политехнический» эрган паркома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института.

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn
Pikk 40/42.

Hind 2 kop.

Tellimise nr. 402..

PUHKEOHTU

28. veebruaril kell 19.30
Tammsaare tee 135
Tantsuks ansambel «Foxes»

2. märtsil kell 17.00
TVMK klubis (Sihveri 37)
TANTSUTURNIIR
«D» ja «B» klassidele.

Osa võtavad tantsupaarid Tallinnast, Moskvast, Riias, Kiievist, Minskist, Leningradist.
Pääsmete müük
kaks tundi enne algust kohapeal.

OPERETT «NAHKHIIR» — NÜÜD KA IDA-AAFRIKAS

Oktoobrikuu 25. päeval möödub 150 aastat maailmakuulsast austria helilooja Johann Strauss-noorema sünnist. Juubeliaastal tuletab viisimeistril meelde ka Euroopa muusikale küllaltki kaugel maa — Keenia Aafrikas.

Keenia Rahvusteater Nairobi lavastab Strauss'i opereti «Nahkhiir» ja kutsus sealjuures osatäitjaks rea tuntud Vi-

ni lauljaid. Operetis laulavad Nairobi teiste hulgas Viini Rahvaooperi direktor Carl Dönch ja solistid Mirjana Irosch, Julia Migenes ja Fritz Uhl, lavastajaks on samuti mees Viinist — Robert Herzl. Muusikaliseks juhiks on Rudolf Gerstenbauer.

Keenia Rahvusteatri orkester, koor ja balletirühm tegid «Nahkhiire» proovidega juba algust. Viini meistrite näpunäidete kohaselt asusid tööle ka aafriklastest dekoratsioonid.